

celántányérja, üvegpohara, zsinór fogsági mentéjéről, K. maszkja, K. hajtincse, ruhadarab Török Sophie menyasszonyi ruhájából és az utolsó tétel: veres színű nyakba való szalag „Báróczi 1803” felirattal.

28. In: *Akadémiai Értesítő* 16. köt. 551. o.

29. Baráth Ferenc: ITT ÉLT A SZENT ÖREG. In: *Fiatalkok*, 1941. április. 2. o.

30. KAZINCZY LEVELEZÉSE XXI. 411. o.

31. KAZINCZY LEVELEZÉSE XXI. 413. o.

32. Toldy Ferenc: KISFALUDY KÁROLY ÉLETE. Buda, 1832. 55. o.

33. Barabás Miklós: KISFALUDY KÁROLY HALÁLOS ÁGYÁN. (Acélmetszet, Petőfi Irodalmi Múzeum Művészeti Tára, ltsz. 60.993.1.) Kisfaludy Károly festői működésére nézve lásd Vayerné Zibolen Ágnes átfogó munkáját: KISFALUDY KÁROLY. Akadémiai, 1973.

34. Lásd Cs. Lengyel Beatrix: AZ ORSZÁGGYŰLÉSI MÚZEUM (1923–1949). In: *Folia Historica* 14. MNM, 1989.

35. *Vasárnapi Újság*, 1894. 41. évf. 12. sz. 197–198. o.

36. *Vasárnapi Újság*, 1904. 51. évf. 20. sz. 338. és 19. sz. 325. o.

37. Lakner Judit: HALÁL A SZÁZADFORDULÓN.

MTA Történettudományi Intézet, 1993. 32–33. o.

38. Mikszáth temetésére vonatkozólag lásd *Vasárnapi Újság*, 1910. 23. sz.

39. Dr. J. B. (Jaulus Borbála): KAFFKA MARGIT UTOLSÓ NAPJAI. In: *Válasz*, 1949. jan. 1.

40. W. Somogyi Ágnes: KÉPZŐMŰVÉSZEK ADY HALOTTAS ÁGYÁNÁL. In: TEGNAPOK ÉS HOLNAPOK ÁRJÁN. TANULMÁNYOK ADYRÓL. Népművelési és Propaganda Kiadó–PIM, 1977.

41. Gellért Oszkár: KORTÁRSAIM. Művelt Nép, 1954. 283. o.

42. „A Villám utcában, a Tisztviselőtelepen volt a műtermem, de azt a harcok minden szobrommal együtt összegázolták, s most ez a hónapos szoba minden vagyonom” – olvashatjuk a Pátzay Pállal készített riportban. Molnár Aurél: EGY ÓRA PÁTZAY PÁLNAÁL. In: *Új Magyarország*, 1945. júl. 13. 11. o.

43. Pátzay Pál: BABITS ARCA. In: *Magyarok*, 1946. dec. II. évf. 12. sz. 740–741. o.

44. Illyés Gyula: 1941. AUGUSZTUS 4. In: IRÁNYTŰVEL I. Szépirodalmi, 1975. 166. o.

45. Melocco Miklós: A HALOTTI MASZK. *Művészet*, 1973. 3. 23–24. o.

Fischer Mária

MÁJUSI HARMATON

Májusi harmaton ázott füveket tapogat
számtalan ujjal a nap. Harsog a zöld legelő.
Messzire látok. Súlyát a világ felemelt
fejvel bírja el, és játszanak ünnepein
vadnyulak, őzek, füttyökkel sárgarigók.
Olykor az ember is átlép mély zavarán,
ösztönösen; maga sem tudja, miért menekül
hajnali földeken ártatlanul, égi reményt
sejtve csupán idekinn, vagy szabadabb levegőt.
Megtethek, hogy már hátra se nézek, igaz –
megtethek magamért. Érzem a távlatokat.
Még szellő simogat, kéz simogat, falevél –
Visszatekingetek. Ámítanak árnyalakok,
lágysusogással a lelkek, vegytiszta erők.

SÁRGA NAP ÉS ELEVEN JÁTÉK

Sárga nap és eleven játék, mézarany ős –
 Ínyen a csipős must íze pezseg; darazsak
 dőzsölnek; csenevész körtefa rőt haja hull,
 vére csepeg. Didereg csontjaimon madarak
 rejtett ösztöne, már messzire csillog a szív.
 Könnyű szél mutogat ujjaival – szaporán –;
 érett arcokat érint, makacs árnyakat is.
 Kékeres ég mezején fáradt fecskemagány.
 Fénykoszorúkon – a távolban – gesztenyefák
 siklanak át, s a szemem ködfalak. Itt szabadon
 – lassan – elindulok, és cammog az álmos idő
 is velem. Élem a csendet, befelé nevetek –
 Még hiszem, ösvény ösvényt követ, árva hegyen
 lángol a képzelet, és messze van innen a tél.

Tordai Zádor

APOCALYPSE NOW

1

A gondolatok értelmüket veszítik, ha divatossá válnak. Ettől még olyan eszme sem menekülhet, mint amilyen az apokalipszis. Ezért és így lett a főnévből jelző: hogy a katasztrófa fogalmának végletes fokozását szolgálhassa. Azon az áron, hogy elvesztette eredeti abszolút értelmét. A fokozás ugyanis viszonylagossá tette a fogalmat. Olyannyira azzá tette, hogy felemás lett, és ekként két lehetséges értelem között lebeg. Ezek egyike szerint már elvesztette, másika szerint még nem alakította ki értelmét. Nincs is több ereje, mint amennyi a divat szellemi nyomásához elég. Annyi lélektani ereje sincs, mint ami a freudi pulziókat, azaz hajtásokat jellemzi. Érthető, ha úton-útfélen és a legkülönbözőbb összefüggésekben írnak apokalipsziszról, anélkül hogy bárki is gondolna a fogalom eredeti értelmére.

Az apokaliptikus ideológia sem kerülhette el a sorsát, és ma úgy visz kísértésbe, mint a ponyvaregények Végzetes Nője. Nehéz eldönteni, ki csábítja az elméket inkább: a JELENÉSEK apostola vagy Babilon asszonya. Pedig talán csak az értelmesség vágya szegül az értelmetlen világgal szembe. Erős lehet ez a vágy, ha még az értelmetlenséget rejtő értelem is megejthet. Úgy, mint egy tükörijáték vagy *mise en abîme*, amely a tudat pereme alatt ható örvényből is *captatio benevolentiae*-t csinál. Mert a tükrök vagy címkék